

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В 16 «Медійно-інформаційно грамотність учителя географії»

Освітня програма Середня освіта (Географія)
Спеціальність 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.07 Географія
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 14 від “29” червня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Медійно-інформаційно грамотність учителя географії»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Викладач (-і)	Червінська Інна Богданівна. Запрошені викладачі із ЗВО України.
Контактний телефон викладача	+380506716106
E-mail викладача	inna.chervinska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	Організація навчання здійснюється у віртуальному класі Google Classroom в домені pnu.edu.ua. В класі постійно доступні усі необхідні для навчання матеріали. Доступ до класу слухачі курсу отримують на першому занятті або http://www.d-learn.pu.if.ua/ google meet
Консультації	Синхронна комунікація відбувається згідно розкладу занять - стаціонарно або дистанційно – на платформах Zoom чи Webex, вхід у які є доступний у е-розкладі. Асинхронна комунікація здійснюється у класі впродовж усього процесу вивчення дисципліни, в межах робочого часу http://www.d-learn.pu.if.ua. Згідно розкладу
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Медійно-інформаційно грамотність учителя географії» спрямована на ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями здобуття медійно-інформаційної грамотності в галузі географічної освіти, оновлення змісту, технологій та методів організації навчання на уроках географії у ЗЗСО.</p> <p>Курс спрямований на формування обізнаності здобувачів освіти у галузі сучасних медійно-інформаційних технологій та способів їх використання в освітньому процесі Нової української школи шляхом розкриття дидактичного потенціалу мультимедійного простору, технологізації предметної методики сучасної школи, активно-діяльнісного інтерактивного підходу до організації занять, володіння методичними прийомами медіадидактики та електронними цифровими ресурсами.</p> <p>Освітній контент курсу базується на знаннях основ медійно-інформаційної грамотності, медійної освіти та медіакультури вчителя географії НУШ, що сприятимуть кращому оволодінню методиками педагогічної діяльності у закладах загальної середньої освіти. Вивчення курсу відбувається шляхом поєднання традиційних та інноваційних технологій, колективної та індивідуальної роботи, організації проектної діяльності, створення педагогічних МЕДІА-кейсів, обговорення презентацій, рефлексії, осмислення власних професійних уявлень, набуття умінь та навичок, формування відповідних компетентностей, які забезпечують програмні результати навчання.</p> <p>Курс передбачає огляд, аналіз, оцінку теоретичних положень з медіаосвіти викладачем та синергію зі студентами під час занять. Практичні заняття орієнтовані на виконання творчих проєктів та багаторівневих завдань, формування продукту праці.</p>	

3. Мета та цілі курсу

Мета вивчення дисципліни «Медійно-інформаційно грамотність учителя географії»: ознайомити студентів з інноваційними трендами та напрямками розвитку медіаосвіти та медіаграмотності, розкрити потенційні можливості медійних засобів та інноваційних медіаосвітніх технологій з метою визначення способів їх застосування на уроках географії в освітньому просторі Нової української школи, шляхом забезпечення всебічної підготовки майбутніх педагогів до безпечної та ефективної взаємодії у медіапросторі, формування медіаграмотності та медіакомпетентності відповідно до вікових та індивідуальних особливостей, потреб та запитів школярів.

Завданнями дисципліни є: сприяти здобуттю студентами медіаосвіти і медіаграмотності, формувати медіакультуру та медіакомпетентності як процесу розвитку особистості на основі знань засобів масової комунікації (медіа).

Освітній контент навчальної дисципліни передбачає оволодіння студентами медіаосвітніми технологіями навчання, сучасною комп'ютерною та медійною технікою, засобами телекомунікаційного зв'язку, інструментальними програмними засобами, що забезпечують інтерактивний інформаційно-дидактичний супровід сучасних технологій навчання.

Ключові поняття: медіакультура (Media Culture), медіаобізнаність (Media Awareness), медіаграмотність (Media Literacy), медіакомпетентність (Media Competence), мультимедійні технології (Multimedia Technologies), педагогічний інструментарій (Pedagogical Toolkit), інноваційні технології навчання (Innovative Learning Technologies), інтерактивний медіаосвітній простір (Interactive media Education Spaces).

Матеріально-технічне забезпечення: мультимедійний проектор; мультимедійна дошка, планшети, 3D принтер, конструктори LEGO. *Медіаосвітні програмні засоби:* (електронні підручники, хмарні технології, електронні освітні ресурси (ЕОР), графіки, анімації, відео- та звуковий супровід текстів, програми Windows Movie Maker.

Засоби створення мультимедійних продуктів: програми створення і редагування презентацій, відео редактори, редактори зображень, звукові редактори, програми для реалізації гіпертекстів, розміщені локально на комп'ютері та онлайніві аудіо і відео редактори, Інтернет платформи для створення блогів та електронних сторінок.

Онлайн-ресурси: Skype, Viber, Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, TikTok.

Онлайн-сервіси: PowToon, Prezi, Infogram, Easel.ly, XMind, PowerPoint, VideoScribe.

4. Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання, педагогічні ситуації та практичні проблеми в галузі географічної освіти із застосуванням сучасних технологій та методів дослідження.

СК 05. Здатність вирішувати стандартні проблемні професійні завдання, спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, розв'язувати адекватні дидактичній ситуації.

СК 06. Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для науково-педагогічних та географічних досліджень.

СК 10. Здатність упроваджувати сучасні освітні технології, інноваційні підходи, передовий педагогічний досвід у курсах географії основної і старшої школи.

5. Результати навчання

ПРН 05. Здатність критичного осмислення основних теорій, принципів, методів організації освітнього процесу в НУШ.

ПРН 07. Уміння виконувати відповідні експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою.

ПРН13 Демонструвати геокультурну наукову та медійно-інформаційну грамотність, цифрову компетентність.

6. Організація навчання курсу				
Обсяг курсу				
Вид заняття			Загальна кількість годин	
лекції			12	
практичні			18	
самостійна робота			90	
Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
III	014 Середня освіта (Географія)	II	вибірковий	
Тематика курсу				
Назва змістових модулів, тем (план)	Форма заняття	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Медіадидактика як провідна теорія і практика формування медійно-інформаційної грамотності педагога				
Тема 1. Медіадидактика як інноваційний напрям розвитку педагогіки XXI ст. Мета, завдання і зміст курсу в контексті вимог Концепції «Нової української школи» Категоріальний апарат (науковий тезаурус) медіадидактики. Принципи, форми та рівні медіадидактики Основні теорії походження медіадидактики.	Лекція, практич. Робота №1-2.	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 15	5	1 тиждень навчання
Тема 2. Медіаосвіта та медіаграмотність як складові медіакомпетентності вчителя географії Сутність поняття «медіаосвіта». Медіаграмотність, медіакультура та медіакомпетентність педагога Аналіз «Концепції впровадження медіаосвіти в Україні». Складові медійно-інформаційної грамотності вчителя. Шляхи інтеграції медіаосвіти зі шкільною базовою освітою.	Лекція, практич. Робота №3-4.	Розв'язання управлінських ситуацій, тестовий дистанційний контроль/ 15	5	2 тиждень навчання

<p>Тема 3. Медіапростір як складова соціокультурного простору освітнього закладу</p> <p>1. Сутність, цілі та завдання медіапростору ЗЗСО.</p> <p>2. Медіаосвітній простір освітнього закладу як чинники формування та розвитку особистості</p> <p>3. Методичні прийоми організації медіапростору</p> <p>4. Електронне портфоліо та його використання в освітньому процесі Нової української школи</p> <p>5. Шкільний сайт як форма мережевої взаємодії педагогів, батьків та учнів у медіапросторі освітнього закладу.</p>	<p>Лекція, практик. Робота №5-6.</p>	<p>Тестові завдання/захист практичної роботи/ 15</p>	<p>5</p>	<p>3 тижень навчання</p>
<p>Змістовий модуль 2. Медіапростір як складова освітньої екосистеми закладу загальної середньої освіти</p>				
<p>Тема 4. Епоха Інтернету: нові медіаресурси та ризики їх застосування у ЗЗСО.</p> <p>Інноваційні медіаосвітні ресурси та ризики їх застосування в освітньому процесі ЗЗСО.</p> <p>Роль Інтернету в освітньому процесі закладу освіти.</p> <p>Кіберпростір як віртуальна реальність сьогодення</p> <p>Інтернет і права людини.</p> <p>Цифрова ідентичність.</p> <p>Електронна пошта.</p>	<p>Лекція, практик. Робота №7</p>	<p>Тестові завдання/захист творчих проєктів/ 15</p>	<p>5</p>	<p>4 тижень навчання</p>
<p>Тема 5. Дидактичний потенціал мультимедійного уроку географії.</p> <p>Особливості організації мультимедійних уроків у ЗЗСО. Алгоритм мультимедійного уроку.</p> <p>Характеристика етапів уроку</p> <p>Переваги та недоліки мультимедійного уроку географії.</p> <p>Техніка зворотнього зв'язку</p>	<p>Лекція, практик. Робота №8</p>	<p>Тестові завдання/захист творчих проєктів.</p> <p>Колективне завдання «Створюю власний медіапродукт» / 15</p>	<p>5</p>	<p>5 тижень</p>

на мультимедійному уроці географії. Використання електронних медіа в структурі мультимедійного уроку. Методика використання мультимедійних технологій				
Тема 6. Використання форматів медіа в освітньому процесі Походження і значення терміну «медіа» ЗМІ як засіб та механізм впливу на формування особистості. Інформаційний простір ХХІ ст. Сутність та характеристика ЗМІ. Класифікація видів інформації. Характерні риси та функції засобів масової інформації. Переваги й небезпеки сучасного світу інформації. Неправдива інформація, критерії та шляхи її розпізнання. Медіа як засіб освіти і виховання на уроках географії	Лекція, практич. робота №9	Тестові завдання, захист проєктів / 15	5	6 тиждень навчання
7. Система оцінювання курсу				
Загальна система оцінювання курсу	Максимальна кількість балів 100. 50 балів студент отримує за час проведення практичних занять; Під час заліку оцінюється ІНДЗ–проєкт та його захист 20 балів; ще 30 балів студент отримує під час виконання тестових завдань.			
Вимоги до письмової роботи	Тестові завдання (багаторівневі) містять 30 тестових завдань. Вага 1 питання – 1 бал.			
Практичні заняття	Кожне практичне/семінарське заняття оцінюється в 5 балів, 10 балів студент може отримати за оформлення і презентацію індивідуального завдання. Вага практичних занять - 80 % від оцінки допуску.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Під час навчання на практичних заняттях отримати не менше 25 балів, а також, обов'язково захистити 2 індивідуальні роботи дослідницького характеру. Вага 2 індивідуальних робіт – 20% від оцінки допуску.			

8. Політика курсу

Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски занять (відпрацювання)

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf

Виконання завдання пізніше встановленого терміну

Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf

Невідповідна поведінка під час заняття

Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf

Додаткові бали

Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf

Неформальна освіта

Неформальна освіта зараховується згідно - Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

Участь в опитуванні (анкетуванні)

По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти

опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді. Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Баришполець О. Т., Найдюнова Л. А., Мироненко Г. В. та ін. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навчально-методичний посібник. К. : Міленіум, 2018. 440 с.
[Електронний ресурс]. Режим доступу <http://mediaosvita.org.ua/book/mediakultura-osobystosti-sotsialn>
2. Батьки, діти та медіа: путівник із батьківського посередництва / О. Волошенюк, О. Мокрогуз; За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. К. : ЦВП, АУП, 2017. 79 с.
3. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) (2016) [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya
4. Литовченко І. В., Максименко С. Д., Болтівець С. І. Діти в Інтернеті: Як навчити безпеці у віртуальному світі : посібник для батьків. К. : Видавництво ТОВ «Видавничий Будинок «Аванпост-Прим», 2010. 48 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://rvo-kolomak.ucoz.ua/Informatizazija/kijiv_star.pdf
5. Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін : посібник для вчителя / за ред. В. Іванова, О. Волошенюк, О. Мокрогуза. К. : Центр вільної преси, Академія української преси, 2016. 201 с.
6. Медіаосвіта. Енциклопедія освіти / головний ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2008. С. 481–482.
7. Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна. К. : Центр вільної преси, 2012. 352 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу - <http://www.aup.com.ua/uploads/momg.pdf>
8. Практична медіаосвіта: авторські уроки : збірка / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна. Київ : Академ. укр. преси, Центр вільної преси, 2013. 447 с.
9. Череповська Н. Візуальна медіакультура учнів ЗОШ. Київ, 2010. С.112–125.
10. Червінська І.Б. Медіадидактика: концепція та методичні вказівки: методичний посібник/ handbook. Івано-Франківськ: Вид-во НАІР, 2019. 72 с.
11. Червінська І.Б. Медіаосвітній простір гірської школи: змістове наповнення та соціокультурна трансформація. Гірська школа Українських Карпат. Наукове фахове видання з педагогічних наук. 2018. №18. С.83-89. [Електронний ресурс]. Режим доступу - http://mountainschool.pu.if.ua/sites/default/files/Issue_18/19.pdf
12. Червінська І.Б. Завдання для самостійної та проектної роботи студентів з навчальної дисципліни «Медіадидактика»: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2019. 48 с.
13. Шейбе С., Рогоу Ф. Медіаграмотність: підручник для вчителя/ Сінді Шейбе, Фейс Рогоу/ Перекл. з англ. С. Дьома; за загал. ред. В.Ф. Іванова. К.: Центр вільної преси, Академія української преси. 2014. 319 с.
14. Про Національну програму інформатизації: Закон України : із змінами, внесеними згідно із Законом № 5463-VI від 16.10.2012, ВВР, 2014, № 4, с. 152, т. 61 // Відомості Верховної Ради (ВВР). 1998. № 27, т. 181 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>

15. Thoman E., Jolls T. Literacy for the 21st Century: An Overview & Orientation Guide To Media Literacy Education. Centre for Media Literacy. Tessa Jolls 2008. 87 p.
16. . Gonnet, J. (2001). Education aux medias: Les controversies fecondes. Paris: CNDP, Hachette, 144 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.degruyter.com/view/j/commun.2018.43.issue-4/commun-2017-0051/commun-2017-0051.xml>
17. Малюємо комікси щодо сталого розвитку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://esd.org.ua/sites/esd.org.ua/files/programs/comix.pdf>
18. Masterman, L. A rationale for Media Education // Media Literacy in the Information Age: Current perspectives (pp. 15-68). New Brunswick, 1997.
19. Самойленко В.М., Топузов О.М., Вішнікіна Л.П., Діброва І.О. Дидактика географії : монографія (електронна версія). К.: Ніка-Центр, 2013.

Допоміжна:

1. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про загальну середню освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/normativno-pravova-baza1.html>
3. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczya.pdf>

Капіруліна С. Л., Паламарчук Л. Б. Інформаційно-комунікативні технології у процесі підвищення кваліфікації вчителів географії. *Шкільна географічна освіта: інформаційно-комунікативні технології у навчально-виховному процесі*. Зб. наук.праць. Київ ДНВП «Картографія», 2018. С.62-66.

Корнев В. П. Використання інформаційно-телекомунікаційних технологій. *Шкільна географічна освіта: інформаційно-комунікативні технології у навчально-виховному процесі*. Зб. наук. праць. Київ ДНВП «Картографія» 2018. С.50-53..

Інтернет-ресурси:

1. http://www.gomlab.com/ru/GMP_Introduction.html – офіційний сайт програми GOM Player.
2. <http://www.winamp.com> – офіційний сайт програми Winamp Media Player.
3. <http://www.headbands.com/gspot/index.htm> – офіційний сайт програми GSpot.

Викладач

І.Б. Червінська